ชานีรัตน์ จัดุทะศรี: พระราชนิพนธ์อิเหนาในรัชกาลที่ 2: การสร้างนิทานปันหยีให้เป็นยอดแห่งวรรณคดี บทละครใน (INAO OF KING RAMA II: THE MAKING OF THE PANJI CYCLE INTO A MASTERPIECE OF THAI COURT DRAMA LITERATURE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.คร. ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต, 420 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษากลวิธีการสร้างพระราชนิพนธ์อิเหนาในรัชกาลที่ 2 ในฐานะนิทานปันหยี ให้เป็นยอดแห่งวรรณคดีบทละครใน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องอิเหนากับนิทานปันหยี 33 สำนวนพบว่าเรื่องอิเหนาแสดงลักษณะของ นิทานปันหยี 3 ประการ กล่าวคือ ยังคงแสดงโครงเรื่องของนิทานปันหยีที่ประกอบด้วย 9 เหตุการณ์หลักและ เก็บรักษาเนื้อหาที่แสดงความเป็นนิทานวีรบุรุษของนิทานปันหยี ตัวเอกฝ่ายชายและหญิงแสดงคุณสมบัติและ บทบาทของตัวเอกแบบนิทานวีรบุรุษเช่นเคียวกับตัวเอกในนิทานปันหยี และนำเสนอวัฒนธรรมชวามลายู เช่นเคียวกับที่พบในนิทานปันหยี ลักษณะของนิทานปันหยีที่ปรากฏในเรื่องอิเหนาดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ ขนบของวรรณคดีบทละครในเป็นอย่างดีและมิได้ขัดแย้งกับวัฒนธรรมไทย สะท้อนให้เห็นพระอัจฉริยภาพของ กวีในการปรับใช้นิทานปันหยีอย่างเด่นชัด นอกจากนี้ ยังพบว่าขณะที่เรื่องอิเหนาสืบทอดความเป็นนิทานปันหยีไว้ ก็มีการเพิ่มรายละเอียดที่ช่วยสร้างบรรยากาศไทยและเสริมบรรยากาศชวามลายูแก่เรื่องด้วย และสร้างสีสันแก่ตัวละคร โดยการเสริมบุคลิกบางอย่างที่ทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาจับใจผู้อ่านผู้ชม

ในการรังสรรค์เรื่องอิเหนาเป็นวรรณคดีบทละครในพบว่าขนบวรรณคดีไทยและขนบการแสดงละครใน เป็นกรอบสำคัญในการแต่ง ขนบทั้ง 2 ประการนี้ผสานเข้ากับความเป็นนิทานปันหยือย่างกลมกลืน ทำให้เรื่อง อิเหนาเหมาะทั้งแก่การอ่านและการแสดง ในฐานะวรรณคดีเพื่อการอ่าน เรื่องอิเหนาใช้ภาษาได้อย่างไพเราะคมคาย นำเสนออารมณ์ความรู้สึกตัวละครอย่างเด่นชัดผ่านบทพรรณนาและการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ความรู้สึก สร้าง จินตนาการอย่างยอดเยี่ยมโดยใช้คำจินตภาพและคำแสดงนาฏการ ตัวละครมีชีวิตชีวา และผสานความเป็นไทย กับชวามลายูได้อย่างลงตัว ส่วนในฐานะบทสำหรับแสดงละครใน เรื่องอิเหนาสามารถใช้แสดงได้อย่างงดงาม มีช่องทางให้รำอวดฝีมือได้หลายตอน และมีเสน่ห์จากการผสานความเป็นไทยกับชวามลายูในการแสดง เรื่อง อิเหนาในฐานะวรรณคดีบทละครในนี้มีลักษณะเด่นต่างจากนิทานปันหยีหลายลักษณะ ที่เห็นได้ชัดคือมุ่งเน้น นำเสนอความรักและอารมณ์อันเข้มข้นของตัวเอกมากกว่าเรื่องการทำศึกสงคราม เน้นภาพนักรักที่มีชีวิตชีวา มีชั้นเชิง และมีพัฒนาการของตัวเอกฝ่ายชาย ให้ความสำคัญแก่การสร้างจินตนาการทั้งฉากและตัวละคร และนำเสนอความ เป็นไทยกับชวามลายูกวบคู่กัน ความเป็นยอดแห่งวรรณคดีบทละครในของเรื่องอิเหนาดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็น พระอัจฉริยภาพของกวีในการรับและรังสรรค์เรื่องที่มาจากต่างชาติจนเกิคสัมฤทธิ์ผลทางสุนทรียะและคุณค่าที่เป็น เอกลักษณ์ในฐานะยอดแห่งวรรณคดีบทละครในอย่างแท้จริง

##4680927622: MAJOR THAI

KEYWORDS: INAO OF KING RAMA II / PANJI CYCLE / THAI COURT

DRAMA LITERATURE

THANEERAT JATUTHASRI: INAO OF KING RAMA II: THE MAKING OF THE PANJI CYCLE INTO A MASTERPIECE OF THAI COURT DRAMA LITERATURE. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. CHOLADA REUNGRUGLIKIT, Ph.D., 420 pp.

This thesis aims at studying how *Inao* of King Rama II is composed from the *Panji* cycle to be a masterpiece of Thai court drama literature.

From the comparative study of *Inao* with thirty-three *Panji* stories, the study reveals that *Inao* preserves three major characteristics of the *Panji* stories. First, *Inao* maintains the plot of the *Panji* stories which consists of nine main incidents and the content of a heroic tale. Second, *Inao* preserves the ideal characteristics and the heroic roles of the hero and the heroine of the *Panji* stories. Third, *Inao* presents Javanese and Melayu culture as existing in the *Panji* stories. These characteristics of the *Panji* stories as represented in *Inao* are well combined with Thai literary tradition, Thai court drama tradition, and Thai culture, reflecting the poet's ability in choosing and adopting the suitable elements of the *Panji* stories to compose a Thai literary text. It is also found in the study that the poet colourises and increases the charm of the story by adding certain aspects of Thai, Javanese, and Melayu culture, as well as adapting some characters of the story to be more lively.

The poet composes *Inao* to be a Thai court drama literature by using both Thai literary tradition and Thai court drama tradition. As a result, the story is a masterpiece of Thai court drama literature that is excellent in reading and in performing at the same time. As a Thai literary text, Inao is outstanding for its exquisite language in expressing strong emotions through various descriptions, in arousing imagination through imagery and the words which give details of movement, in describing characters to be lively, as well as in harmonizing Thai, Javanese and Melayu cultures. As a Thai court drama, *Inao* can be used to beautifully sing and dance at the same time, and it is therefore acclaimed to be the performance that is suitable to reveal the high skill of dancing. Also, as a Thai court drama literature, Inao contains features which are prominent from other *Panji* stories by emphasizing the romantic elements and the strong emotions of the hero rather than highlighting the battles as in the *Panji* stories. The various artful descriptions that clearly evoke imagination as well as the creative combination of Thai, Javenese, and Melayu culture are also definitely the factors that make *Inao* to be unique from the *Panji* stories. *Inao*, therefore, evidences the ability and the wisdom of the poet in transforming the foreign tales into a masterpiece of Thai court drama literature.